فصلنامه علمي پژوهشي

فرآیندهای نوین در مهندسی مواد

ma.iaumajlesi.ac.ir

بررسی تأثیر عملیات حرارتی بر خواص مکانیکی، ساختار انجمادی و جدایش سوپر آلیاژ اینکونل ۶۲۵ در فرایند ساخت افزایشی به روش رسوبنشانی مستقیم فلزی لیزری

محمد گواهیان جهرمی ا® سید رضا شجاعرضوی۲، حامد نادری۲، فرید کرمانی۳

۱- کارشناسی ارشد، مجتمع دانشگاهی مواد و فناوریهای ساخت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران.
۲- استاد، مجتمع دانشگاهی مواد و فناوریهای ساخت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران.
۳- دانشجوی دکتری، مجتمع دانشگاهی مواد و فناوریهای ساخت، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، تهران، ایران.

metalgavahian@mut.ac.ir*

چکیدہ	اطلاعات مقاله
 یکی از فرایندهای بازسازی و ساخت قطعات، رسوبنشانی مستقیم فلزی لیزری است. در این روش بررسی شرایط ذوب توسط لیزر و	دریافت: ۱۴۰۱/۱۲/۲۳
_	پذیرش: ۱۴۰۲/۰۳/۱۹
دندریتی و جدایش عناصر آلیاژی و همچنین ارزیابی خواص مکانیکی اینکونـل ۶۲۵ است. بـا توجـه بـه بررسـی تصـویر میکروسکوپی	کلید واژگان:
الکترونی رویشی، با حرکت از فصل مشترک به سمت بالای روکش با کاهش نسبت G/R ساختار انجمادی از دندریتی ستونی به دندریتی	اینکونل ۶۲۵
هم محور تغییر یافت. از فصل مشتر ک به سمت سطح نمونه نرخ سرد شدن افزایش و فاصله بین بازوهای دندریتی کاهش یافت. همچنین یا	ساخت افزایشی
$\int \frac{\partial C}{\partial t} = \frac{\partial C}{\partial t} $	رسوبنشاني مستقيم ليزرى
دور شدن از فصل مسر ک فاصله باروی دندرینی افرایس می یابد. با تغییر توان نیز از ۱۵۰ به ۱۵۰ واک نسبت ۲۸ از از سبب ۳ mm ²	جدایش
۳۲۰ ۳۳۰ کاهش یافت. انجام عملیات حرارتی منجر به یکنواختی عناصر آلیاژی در فاز زمینه شد؛ همچنین با انجـام عملیـات حرارتـی mm²	ھمگنسازی
استحکام کششی و ازدیاد طول افزایش و استحکام تسلیم کاهش یافت.	

Evaluation the Effect of Heat Treatment on Solidification Structure Segregation and Mechanical Properties of Inconel 625 in the Additive Manufacturing Process by DLMD Method

Mohammad Gavahian Jahromi^{1*}, Reza Shoja-Razavi², Hamed Naderi³, Fareed Kermani³

1- M.Sc, Malek Ashtar University of Technology, Faculty of Materials & Manufacturing Technologies, Tehran, Iran. Professor, Malek Ashtar University of Technology, Faculty of Materials & Manufacturing Technologies, Tehran, Iran. PhD Student, Malek Ashtar University of Technology, Faculty of Materials & Manufacturing Technologies, Tehran, Iran. * metalgavahian@mut.ac.ir

Article Information	Abstract
Original Research Paper	Direct metal laser deposition is using for rebuilding and manufacturing parts. In this
Doi:	method, it is imperative to check the melting and solidification conditions. In this
Keywords:	research the effect of the primary process parameters on the microstructure has been
IN625	investigated. Distance of the dendritic arms, and the segregation of alloy elements, to
Additive manufacturing	determine the mechanical properties of IN625. According to the examination of the
DLMD method	scanning electron microscope image, by moving from the interface to the top of the
Segregation	cladding. The solidification structure changed from columnar dendritic to coaxial
Homogenization	dendritic with decreased G/R ratio. From the interface to the sample's surface, the
	cooling rate increased, and the spread between the dendritic arms decreased. By
	moving away from the interface, the distance of the dendritic arm increases. By
	changing the laser power from 250 to 450 watts, the G/R ratio decreased from 1252.08
	$\frac{\circ C}{mm^2}$ to 970.34 $\frac{\circ C}{mm^2}$. It was conducting heat treatment led to the uniformity of alloy
	elements in the background phase. Also, with heat treatment, tensile strength, and
	elongation increased and yield strength decreased.

Please cite this article using:

برای ارجاع به این مقاله از عبارت ذیل استفاده نمایید:

Mohammad Gavahian Jahromi, Reza Shoja-Razavi, Hamed Naderi, Fareed Kermani, Evaluation the Effect of Heat Treatment on Solidification Structure Segregation and Mechanical Properties of Incomel 625 in the Additive Manufacturing Process by DLMD Method, New Process in Material Engineering, 2024, 18(1), 1-13.

مقاله يژوهشي

۱- مقدمه

آلیاژهای اینکونل ۶۲۵ از متداولترین مواد مهندسی مورداستفاده در ساخت مخازن شيميايي، خطوط لوله و پرههای توربین است [۲–۱]. با توجه به مزایای طراحی انعطاف پذیر و چرخه های تولید کوتاه، فناوری های ساخت افزایشی در ساخت و بازسازی قطعات بهطور فزایندهای توسعه یافته است. یکی از روشهای ساخت افزایشی روش رسوبنشانی مستقیم فلزی لیزری^۱ (DLMD) است. در این روش از منبع حرارتی لیزر همزمان با پاشش پودر برای نشاندن لایه پوشش روی فلز پایه استفاده میشود. حرارت ورودی بسیار پایین در این روش باعث وجود ناحیه رقت محدود خواهد شد؛ بهطوري که لايه ناز کې از زير لايه ذوب و سریع منجمد شده و یک پیوند متالورژیکی مناسب با زیر لایه حاصل میشود. ناحیه متأثر از حرارت بسیار باریک به همراه اعوجاج و پیچیدگی حداقل از ویژگیهای اصلی و بارز این روش است [۴–۳]. آلیاژهای مبتنی بر نیکل دارای خواص ویژه متعددی، مانند انبساط حرارتی کم، مقاومت الكتريكي بالا و خواص مغناطيسي منحصربهفرد است. بااینحال، دامنه وسیع عناصر آلیاژی مورداستفاده در آلیاژهای مبتنی بر نیکل، پیش بینی ریزساختار و خواص این آلیاژها را دشوار ساخته است. بررسیها نشان داد ریزساختار دندریتی هممحور در توان لیزر و سرعت روکش کاری پایین و ساختار دندریتی ستونی در توان لیزر و سرعت روکش کاری بالا مشاهده میشود. در توان لیزر و سرعت روکش کاری متوسط، در ناحیه پایین تر از سطح مقطع نمونه، ساختار انجمادي بهصورت دندريت ستونى مشاهده مي شود. با افزایش ارتفاع، رفتار جدایش عناصر آلیاژی Nb و Mo بهطور مداوم در نواحی بالای پوشش زیاد میشود. فاصله بازوى دندريت اوليه با محتواي فاز لاوه بهطور مستقيم ارتباط دارد [۷–۵].

وانگ و همکاران^۲ [۸] با استفاده از لیزر دیودی توان بالا به ارزیابی خواص و ریزساختار روکش اینکونل ۶۲۵ روی زیر لایه فولادی پرداختند. میانگین فاصله بازوهای دندریتی و دندریتی ثانویه به ترتیب ۳٬۳۳ و ۲٫۵ میکرومتر است. بررسی

آنالیز الگوی پراش پرتوایکس نشاندهنده یفاز زمینه γ و کاربید نیوبیوم و مولیبدن است. سختی روکش به دلیل وجود کاربیدهای مختلف نظیر کروم، نیوبیوم و تنگستن در فاز γ در حدود ۱۰۰HV از زیر لایه بیشتر است. همچنین مدول الاستیک پوشش تقریباً ۲۱۴GPa است.

فریا و همکاران^۳ [۹] در پژوهشی ایجاد دندریت در طول انجماد و جدایش Nb و Mo در حین رسوبنشانی مستقیم لیزری آلیاژهای پایه نیکل را نشان دادند؛ درنتیجه جدایش شرایط تشکیل فاز لاوه ایجاد میشود و نمونه ساخته شده عمدتاً شامل زمینه و فاز لاوه است. تشکیل فاز لاوه به عنوان یکی از مناطق اصلی شروع و انتشار ترک، اثرات مضر در شکل پذیری، استحکام کششی، شکست و خستگی دارد؛ بنابراین این فاز عملکرد نهایی را کاهش می دهد.

کوا و همکاران^۴ [۱۰] به بررسی خواص و ریزساختار انجمادی روکش اینکونل ۶۲۵ روی زیر لایه سوپر آلیاژ GTD۱۱۱ پرداختند. نتایج نشان داد با افزایش نرخ تزریق پودر سرعت روبش لیزر طول بازوهای دندریتی در مرکز نمونه کاهش مییابد.

با توجه به تحقیقات [۱۱–۱۲] عملیات حرارتی نقش مهمی در همگنسازی ترکیب شیمیایی دارد و جدایش عناصر بهخصوص نیوبیوم و مولیبدن پس از انجام عملیات حرارتی بهبود یافته است.

هو و همکاران^۵ [۱۳] به بررسی تأثیر آنیل انحلالی بر چقرمگی شکست نمونه اینکونل ۶۲۵ ساخته شده توسط رسوب نشانی مستقیم لیزری پرداختند؛ استحکام تسلیم، نهایی و ازدیاد طول نمونه لایه نشانی شده به ترتیب ۵۰۰MPa ۷۳۳MPa و ۲۹/۴ درصد به دست آمد. پس از عملیات حرارتی انحلالی، ازدیاد طول به طور قابل توجهی بهبود یافت. نتایج نشان داد ازدیاد طول تا دو برابر پس از عملیات حرارتی نتایج نشان داد ازدیاد طول تا دو برابر پس از عملیات حرارتی آنیل انحلالی است؛ در حالی که با افزایش دما استحکام تسلیم کاهش می یابد.

بررسی و مطالعه روی ریزساختار انجمادی سوپر آلیاژهای پایه نیکل نشاندهنده اهمیت بسیار بالای موضوع می باشد. نتایج نشاندهنده یتغییرات بالای ساختار انجمادی حتی در یک لایه در حد ۵۰۰ میکرومتر می باشد [۱۴–۱۰، ۱۱ و ۷]. هدف اصلی این پژوهش بررسی تأثیر پارامترهای اصلی فرایند DLMD روی ریزساختار انجمادی از طریق محاسبات سرعت سرد شدن و بررسی فاصله بازوی بین دندریتی است. در ادامه با توجه به اینکه هدف اصلی بحثهای انجمادی و ریزساختاری دستیابی به خواص مکانیکی مطلوب می باشد [۱۸–۱۷]، ۱۳ و ۱۱]؛ بررسی عملیات حرارتی و تأثیر آن بر جدایش عناصر آلیاژی و خواص مکانیکی در سوپر آلیاژ اینکونل ۵۲۵ پس از ساخت افزایشی مورد بررسی قرار گرفت.

۲- مواد و روش تحقیق

در تحقیق حاضر از زیر لایه اینکونل ۷۳۸LC ریختگی به ضخامت ۵mm استفاده شد. بدین منظور ابتدا یک عملیات حرارتی انحلالسازی به مدت ۲ ساعت در دمای ۱۱۲۰ درجه سانتی گراد و خنکسازی در هوا انجام گرفت. از پودر اینکونل ۲۵۵ تولید شده به روش اتمیزاسیون گازی استفاده شد. شکل (۱) تصویر میکروسکوپی الکترونی روبشی پودر را نشان میدهد. پودر مورد استفاده دارای مورفولوژی کروی و اندازه دانههای ۱۰۵–۶۵ میکرومتر است.

ترکیب شیمیایی پودر با استفاده از آنالیز طیف سنجی انرژی و زیر لایه با استفاده از طیف سنجی جرقه ای در جدول (۱) ارائه شده است. در فرایند رسوب نشانی مستقیم فلزی از یک لیزر فیبری پیوسته با حداکثر توان ۱ کیلووات، سیستم تزریق پودر، سیستم حرکتی ۵ محوره استفاده شد. به منظور محافظت از سطح حوضچه مذاب در هنگام فرایند از گاز محافظ آرگون با نرخ جریان ۲۵Lit/min و گاز حامل برای تزریق پودر به سطح حوضچه مذاب با نرخ جریان پودر به سطح دوضچه مذاب دا نرخ جریان (P)، سرعت روبش لیزر (V) و نرخ تزریق پودر (F) در جدول (۲) آورده شده است. در این مرحله پارامترها به صورت (i) Ld نام گذاری شدند که به روکش اینکونل

۶۲۵ تولیدشده بهوسیله iامین گروه پارامتر اشاره دارد. نمونهها توسط دستگاه برش سیم، برش داده شد. متالو گرافی مطابق استاندارد ASTM E۱۹۲-۰۳ انجام شد. برای آمادهسازی بهتر در مراحل بعد نمونهها در رزین اپوکسی مانت سرد و سطح آنها توسط سیستم پولیش خودکار (تا سنباده ۴۰۰۰) صاف شد. برای مطالعهی ریز ساختاری ابتدا نمونهها توسط محلول مشخص (۱ گرم FeCl3، ۱۰ میلی لیتر HCl، ۵ میلیلیتر HNO3) حکاکی شدند. جهت بررسی ریزساختاری از میکروسکوپ نوری^۶ یونیمت^۷ مدل Union 8799 و ميكروسكوپ الكتروني روبشي^ ساخت شركت وگا تسكن⁹ مدل S-410 استفاده شد. جهت آناليز عنصري از طيفسنج تفكيك انرژى ' دستگاه سمكس' نصب شده روى ميكروسكوپ الكتروني روبشي وگا تسكن استفاده شد. عملیات حرارتی روی نمونههای ساخته شده به مدت ۵ ساعت در دمای ۶۰۰ تا ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد انجام شد. آزمون کشش با توجه به استاندارد ISO6892 توسط دستگاه ZWick-Z261 انجام شد. همچنین از آزمون نانو سختی با بار ۵۰۰ میلی نیوتن جهت محاسبه مدول یانگ استفاده شد.

شکل (۱): تصویر میکروسکوپی الکترونی روبشی از پودر اینکونل ۶۲۵

مورد استفاده در این پژوهش.

لايه	زير.	پودر و	شيميايي	تر کیب	جدول (۱):
------	------	--------	---------	--------	-----------

ساير	W	Со	Fe	Nb	Мо	Cr	Ni	عنصر
۱	۲,۲	۱	۲,۱	٥,٢	11	**	پايە	پودر اینکونل ۲۲۰
Al	W	Со	Ti	Nb	Мо	Cr	Ni	عنصر
۳/۸	۲	٥	۲	•/1	٣	۱٩	پايە	زیر لایه اینکونل ۷۳۸

نرخ تزریق پودر mg/s	سرعت (mm/s)	توان (W)	پارامتر	نرخ تزریق پودر mg/s	سرعت (mm/s)	توان (W)	پارامتر
۳0+	۲	400	DL ₆	۳0+	٥	۲۰۰	DL_1
۳0+	٨	400	DL ₇	۳0+	٦	10.	DL_2
10+	٥	400	DL ₈	۳0+	٦	۳0+	DL ₃
٤٥٠	٥	400	DL9	۳0+	٦	٤٥٠	DL_4
00+	٥	400	DL ₁₀	۳0+	٥	10.	DL ₅

(٣)

جدول (۲): پارامترهای مورد آزمایش.

٣- نتايج و بحث

عوامل زیادی روی خواص و کیفیت لایه ایجادشده توسط رسوبنشانی مستقیم لیزری، مانند کیفیت و پارامترهای پرتو لیزر، دقت و پارامترهای اسکن و ماشین، کیفیت زیر لایه و پودر مورد استفاده و سیستم پودرپاش، اثر گذار هستند. با توجه به مطالعات [۱۱–۲۱،۷–۱۹] مهمترین پارامترهای مؤثر روی ساختار انجمادی شامل توان لیزر، نرخ روبش لیزر و نرخ تزريق پودر است؛ بنابراين اثر توان ليزر، سرعت روبش ليزر و نرخ پاشش پودر بهعنوان پارامترهای اصلی فرایند روی ریزساختار بررسی خواهد شد. برای تحلیل ساختار ایجاد شده و تأثیر پارامترهای مختلف بر نرخ سرد شدن، فاصله بازوهای دندریتی در سه ناحیه، نزدیک فصل مشترک، میانی و همچنین در قسمت نزدیک به سطح پوشش محاسبه و بررسی شد. رابطه بین فاصله بازوهای دندریتی با نرخ سرد شدن (R) از رابطه (۱) پیروی میکند. گرادیان دمایی (G) در فرایند روکش کاری ليزرى بسيار بالاست (حدود ١٠[°]K/mm) [٢٢-٢٢]؛ بنابراين ریزساختار بهدستآمده بسیار ریز خواهد بود و به عبارتی λ كوچك مىشود. همچنين بر اساس تحقيقات [٢٢-٢٢] ثوابت A و n را برای پوشش اینکونل ۶۲۵ برابر با ۳۱ و ۱٫۳ میباشد و رابطه (۲) برای اینکونل ۶۲۵ حاصل می شود.

$$\lambda = A(G \times R)^n \tag{1}$$

$$_{2} = 34(\mathbf{G} \times \mathbf{R})^{-0.33} \lambda \tag{(Y)}$$

مطابق با رابطه (۱) فاصله بازوهای دندریتی بهشدت وابسته به مقادیر G و R است. مقادیر G مطابق با رابطه (۳) به دست آمد [۲۴–۲۴].

$$G = \frac{2\pi (T_L - T_0)^2}{Q}$$

در این رابطه T_L دمای مایع و T₀ دمای نمونه قبل فرایند است. K هدایت حرارتی و Q گرمای ورودی است. مقادیر T_L ، K و T₀ و برای سویر آلیاژ اینکونل ۶۲۵ به ترتیب برابر با ℃. ۸٫۹ °۲۹۰۰ و °۳۰ است در این پژوهش با به دست آوردن فاصله متوسط ۲۰ بازوی دندریتی در سه ناحیه نزدیک سطح، میانی و نزدیک فصل مشترک، مقادیر R در نقاط مختلف یوشش محاسبه شد. مقادیر G و R محاسبه شده در جدول (۳) ارائه شده است. همان طور که در شکل (۲) مشاهده می شود ریزساختار شامل سه ناحیه است. ناحیه نزدیک به فصل مشترک با ناحیه بسیار نازک سلولی که به دانه های ریز با رشد دندریتی در پوشش متصل میشود و شروع به انجماد میکند. در ادامه تا انتها ساختار دندریت ستونی مشاهده میشود. با تغییر توان لیزر از ۲۵۰ به ۴۵۰ وات، نسبت G/R از [∞] ۱۲۵۲٬۰۸ به ^{°C} سیارتی با ۸۰ کاهش یافت. به عبارتی با ۸۰ درصد افزایش در توان لیزر شاهد ۳۰ درصد تغییرات در نسبت انجمادی هستیم. تغییرات نسبت انجمادی با تغییرات توان در سایر مطالعات [۲۲، ۲۵] نیز مشاهده شده است و با توجه به نوع آلیاژ و زیر لایه تغییرات قابلتوجهی دارد. ذکر این نکته ضروری است؛ اگرچه تغییرات توان باعث تغییرات نسبت انجمادي مي شود ولي با توجه به پژوهش هاي بررسي شده اين تغييرات خطى نيست.

1-۳- تأثير توان روی ریزساختار

شکل (۲): الف) ریزساختار حاصل از رسوبنشانی مستقیم اینکونل۶۲۵ و ب) تصویر میکروسکوپی از ناحیه میانی پوشش اینکونل ۶۲۵ مربوط به پارامتر DL₃

بررسی تأثیر توان لیزر در سرعت ۷ mm/s و نرخ پودر ۳۵۰mg/s در توان های ۲۰۰، ۲۵۰، ۳۵۰، ۴۵۰ وات انجام شد. شکل (۳) نمودار فاصله بازوهای دندریتی برحسب نرخ سرد شدن در سه ناحیه فصل مشترک، میانی و نزدیک سطح پوشش را نشان میدهد. همانطور که مشاهده می شود در توان ۲۰۰ وات بیشترین میزان فاصله بازوهای دندریتی ۱٫۴ µm در پايين پوشش و کمترين فاصله بازوهای دندريتی در ناحيه نزدیک به سطح است. از فصل مشترک به ناحیه بالایی فاصله بازوهای دندریتی کاهش یافته است. بررسیها نشان داد، با افزایش توان و دور شدن از فصل مشترک مقادیر فاصله بین بازوهای دندریتی کاهش یافته است؛ زیرا در نواحی مختلف پوشش سرعت سرد شدن متفاوت است. بهطوری که نرخ سرد شدن از فصل مشترک به سمت سطح افزایش یافته است. با توجه به نتایج بهدست آمده و مطالعات انجام شده [۲۵ –۲۲] بهطور خلاصه در مورد گرادیان حرارتی میتوان گفت: مورد مورد $G_{_{\rm aut}} > G_{_{\rm bulk}} = G_{_{\rm bulk}}$ مان $G_{_{\rm aut}} > G_{_{\rm bulk}}$ سرعت سرد شدن مي توان نوشت: سطح $R_{_{alis}} < R_{_{bulk}}$ بنابراین در حالت کلی $R_{_{bulk}} < R_{_{bulk}}$ مى توان به رابطه $_{mdr}(G \times R) < (G \times R)$ رسيد.

	-				
نمونه	$G(^{\circ}C. mm^{-1})$	$R(mm. s^{-1})$	$G/R(^{\circ}C.mm^{-2})$	$G^*R(^{\circ}C. s^{-1})$	
DL ₁	171+ /£	٥	1202/+8	312.2	
DL ₂	٥٦٥٣/٦	٥	118./44	YAY9A	
DL ₃	٥٠٣٨,٤	٥	۱۰۰۴/٦٨	10191	
DL ₄	٤٨١٥,٧	٥	٩٧٠,٣٤	۲۴۲۵۸,۵	

جدول (۳): مقادیر بهدست آمده برای G/R و G*R برای نمونه های رسوب نشانی شده با پارامتر های مختلف.

نرخ سرد شدن در فصل مشترک با افزایش توان، افزایش یافت؛ اما نرخ سرد شدن در ناحیه میانی و نزدیک سطح و با افزایش توان تقریباً ثابت است. به نظر میرسد، انجماد نواحی نزدیک فصل مشترک منجر به آزاد شدن گرمای نهان انجماد میشود. این حرارت با توجه به پژوهش.های مشابه اثر تغییر توان روی حرارت ورودی را کاهش دهد [۲۵–۲۴]. به نظر میرسد انتقال حرارتی از نواحی اطراف به کناره پوشش و تجمع حرارت در آن نواحی مانع از سرد شدن سریع پوشش شده و باعث افزایش فاصله بازوهای دندریتی و کاهش نرخ سرمایش شده است. G و R هر دو با هم ریزساختار انجماد را تشکیل میدهند. نسبتG/R حالت انجماد و حاصل ضرب R×G اندازه ساختار انجمادي را تعیین مي کند. با افزایش توان، حرارت ورودی افزایش مییابد درنتیجه گرادیان دمایی در فصل مشترک پوشش و زیر لایه بیشتر می شود؛ بنابراین نرخ سرد شدن در توان ۵۵۰ وات در فصل مشترک بیشتر از نرخ سرد شدن توان ۱۵۰ وات در همان ناحیه است. درواقع جوانههای ایجاد شده زمان کافی برای رشد پیدا نمیکنند و باعث ريز شدن ساختار خواهد شد.

۲-۳- تأثیر سرعت روبش روی ریزساختار با توجه به مطالعات [۷-۹] سرعت حرکت لیزر به طور مستقیم باعث تغییرات میزان آمیختگی (رقت) می شود. درواقع با

افزایش سرعت روبش لیزر برهمکنش پرتو لیزر با زیر لایه و میزان گرمای ورودی به زیر لایه کاهش مییابد. شکل ریزساختار مربوط به نمونه LD5 نواحی میانی و نزدیک به سطح را نشان میدهد. در این نمونه به دلیل سرعت روبش لیزر پایین نسبت به سایر پارامترها و با توجه به پایین بودن نرخ رشد و بالا بودن مقدار G/R انتظار میرود ساختار دندریتی ستونی در بالای پوشش تشکیل شود، اما در نواحی میانی ساختار دندریتی ستونی و در نواحی نزدیک سطح ساختار به هم محور/ستونی تبدیل شد. با توجه به پژوهش های مشابه [-۲۴ جوانهزنی ناهمگن عمل کرده و منجر به تشکیل این ساختار شده است.

شکل (۴): ریزساختار مربوط به نمونه LD5 نواحی میانی و نزدیک به سطح پوشش اینکونل ۶۲۵.

نمودار شکل (۵) سرعتهای مختلف روبش لیزر (۵-۷۳/۶) در توانهای ثابت ۲۵۰ وات را روی فاصله بازوهای دندریتی نشان میدهد. بررسیها نشان داد کاهش سرعت روبش لیزر (به دلیل افزایش گرمای ورودی) منجر به افزایش طول فاصله بازوهای دندریتی میشود.

شکل (۵): نمودار فاصله بازوهای دندریتی در سه ناحیه نزدیک فصل مشترک، میانی و نزدیک به سطح برحسب تغییرات سرعت روبش لیزر.

۳-۳- تأثير نرخ تزريق پودر

شکل (۶) تأثیر نرخ تزریق پودر در توان ثابت ۲۵۰ وات را روی فاصله بازوهای دندریتی نشان میدهد. همان طور در این شکل فاصله بازوهای دندریتی کاهش یافته است. با توجه به نتایج پژوهش حاضر و نتایج مطالعات [۷ و ۲۴–۲۱] با توجه به اینکه مقادیر G و R نیز با افزایش نرخ تغذیه پودر افزایش مییابد. نرخ تغذیه پودر به طور مستقیمی روی G/R تأثیر ندارد. به طورکلی نرخ تغذیه پودر، نسبت به توان لیزر و سرعت اسکن تأثیر مستقیم روی ریز ساختار نهایی ندارد. از طرفی ذکر این نکته ضروری است که با افزایش نرخ تغذیه، قصل مشترک افزایش مییابد.

شکل (۴): نمودار فاصله بازوهای دندریتی در سه ناحیه نزدیک فصل مشترک، میانی و نزدیک به سطح برحسب تغییرات نرخ تزریق پودر.

٤-٣- جدایش و بررسی فازی

جدول (۴) میانگین ترکیبات شیمیایی را برای ۱۰ نقطه در مناطق بین دندریتی و هسته دندریتی نمونه اینکونل ۹۲۵ با استفاده از آنالیز طیفسنج تفکیک انرژی مربوط به نمونه LD5 و را نشان میدهد. نتایج نشان داد عناصر M۵، A۱، iک و ما در ناحیه دندریت و عنصر Fe در طول فرایند انجماد در هسته دندریتی پراکنده شده است. با توجه به نتایج رفتار جدایش در عنصر Cr ظاهر نمی شود. با توجه به مطالعات دلیل آن به تفاوت بین ضریب جدایش (K) M۵، A۱، iS، d۱، G۱ و Cr

ضریب جدایش یا همان K بهصورت رابطه (۴) تعریف میشود.

 $\mathbf{K} = \mathbf{C}_{s} / \mathbf{C}_{l} \tag{(\textbf{F})}$

در این رابطه Cs ترکیب جامد و Cl ترکیب مایع در یک دمای خاص است. با توجه به رابطه می توان پیش بینی کرد یک عنصر آلیاژی با چه شدتی در فاز مایع و جامد در طول انجماد تقسیم خواهد شد [۲۳]. با فرض اینکه ضریب جدایش (K) ثابت است، ترکیبات هسته دندریتی توسط K_{Cl} تعیین می شود؛ بنابراین، نسبت ترکیب هسته دندریتی و ترکیب بین دندریتی را می توان به عنوان یک ضریب تقسیم تقریبی در اینجا در نظر گرفت. ضرایب جدایش تقریبی عناصر آلیاژی در جدول (۴) نشان داد که Ni و Fe با K> 1 از هسته دندریتی جدا می شوند؛ درحالی که k <1 در نواحی بین دندریتی غنی از عناصر Mo، Al ،Nb و Si است. کروم با مقادیر K تقریباً برابر با ۱، تمایل به نشان دادن توزيع يكنواخت بين هسته دندريتي و ناحيه سلولي-دندریتی را دارد. شکل (۷) روابط بین ضرایب تقسیم K برای عناصر آلیاژی و دمای عملیات حرارتی پس از رسوبنشانی را نشان میدهد. حلالیت عناصر آلیاژی در فاز زمینه بهطور مداوم با افزایش دمای عملیات حرارتی افزایش می یابد؛ بنابراین ضرایب تقسیم Nb ،Si ،Mo ،Fe و Al به طور پیوسته به سمت حرارتی در دماهای مختلف پس از فرایند رسوب نشانی مستقیم لیزری باعث حلالیت مداوم عناصر Fe Mo، Si ، Mo و Al در فاز زمینه و ضریب جدایش این عناصر به سمت K=1 حرکت می کند. با توجه به نتایج حاصل از عملیات حرارتی، زمانی که دمای عملیات حرارتی به ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد افزایش می یابد ضریب جدایش تمامی عناصر تقریباً به مقدار K=1 می رسد. در نتیجه انجام عملیات حرارتی منجر به حذف ناهمگنی در ساختار اینکونل ۴۲۵ شد. در پژوهش های مشابه ناهمگنی در ساختار اینکونل ۵۲۵ شد. در پژوهش های مشابه معرفی شده است و با افزایش دما به مقدار K=1 نزدیک خواهد شد.

مقدار ۱ حرکت می کنند. شکل (۸) نقشه توزیع عناصر آلیاژی مربوط به نمونه LD₅ بدون عملیات حرارتی را نشان می دهد. همان طور که ملاحظه می شود ریز ساختار دارای یک زمینه آستنیتی و رسوبات سفیدرنگ و بی شکل در نواحی بین دندریتی است. با توجه به مطالعات [۱۴] یک جدایش قوی از عناصر MO و MS در نواحی بین دندریتی رخ داده است و احتمال حضور رسوبات فاز لاوه را تقویت می کند. این فاز به صورت ذرات کوچک در زمینه یو تکتیکی و یا به صورت ذرات جدا از هم وجود دارند.

نقشه توزیع عناصر آلیاژی پوشش برای دمای ۱۰۰۰ درجه سانتیگراد در شکل (۹) آورده شده است انجام عملیات

دريتي نمونه اينكونل ۶۲۵.	۱ نقطه در مناطق بین دندریتی و هسته دند	گین ترکیبات شیمیایی را برای ۱۰	جدول (۴): ميان
--------------------------	--	--------------------------------	----------------

Al	Si	Fe	Nb	Мо	Cr	Ni	عنصر
٠,٧٤	٠,٤٨	•/٣٩	1/14	Y/09	45,44	٦٥/٣١	هسته
1,70	•/¥•	•/**	۲,۲0	۸/ ۲ ۹	۲۳/۹٥	TT/YA	نواحي اطراف
٠,٥٩	•/٦٩	١,٣٩	+,٥٦	۰, ۸ ٦	1/•1	١,+٤	ضريب جدايش

فرآیندهای نوین در مهندسی مواد، بهار ۱۴۰۳، شماره ۱

شكل (٨): نقشه توزيع عناصر آلياژي مربوط به نمونه رسوبنشاني مستقيم فلزي بدون عمليات حرارتي با پارامتر LD₅.

10µm

شکل (۹): نقشه توزیع عناصر آلیاژی مربوط به نمونه رسوبنشانی مستقیم فلزی پس از عملیات حرارتی در دمای ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد مربوط به پارامتر LD5.

در اثر عملیات انحلالی گزارش شده است؛ همچنین در برخی

موارد افزایش استحکام نهایی در اثر عملیات انحلالی [۱۳] در

اینکونل ۶۲۵ اشاره شده است. بررسی سطح شکستگی پس از

عملیات حرارتی در دمای ۸۵۰ درجه سانتی گراد در شکل

(۱۰) آورده شده است. در نمونه عملیات حرارتی شده در

دمای ۸۵۰ درجه سانتی گراد شکست از فصل مشتر ک ضعیف

رخ داده است. انتشار ترکها در طول آزمایش کشش به دلیل

جداشدگی و شکستن ذرات عامل اصلی این مسئله میباشد و

در پژوهش.های مشابه [۱۳ و ۲۹–۲۷] نیز ذکر شده است.

جدول (۶) نتایج حاصل از آنالیز عنصری مربوط به نمونه

کشش قبل و بعد از عملیات حرارتی در دمای ۶۰۰، ۸۵۰ و

۱۰۰۰ در جه سانتی گراد را نشان می دهد.

0-۳- ارزیابی خواص مکانیکی جدول (۵) خلاصه نتایج بررسی خواص کششی واینکونل ۶۲۵ پس از رسوب نشانی مستقیم لیزری و عملیات حرارتی را نشان می دهد. نتایج نشان داد مقاومت کششی و ازدیاد طول برای نمونه عملیات حرارتی در مقایسه با نمونه بدون عملیات حرارتی (پارامتر LD₅) افزایش داشته است، درحالی که مقاومت تسلیم اندکی کاهش یافته است. تحت شرایط عملیات حرارتی ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد و زمان ۵ ساعت، استحکام کششی نمونه از ۸۱۲ به ۹۲۰ مگاپاسکال افزایش، ازدیاد طول از ۱۳ درصد به ۳۹ درصد افزایش و استحکام تسلیم از MPa از ۱۳ درصد به ۹۳ درصد افزایش و استحکام تسلیم از MPa در دمای ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۵ ساعت بیشترین در دمای ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۵ ساعت بیشترین ازدیاد طول را دارد، اما استحکام تسلیم آن پایین است. در تمام پژوهش های مشابه [11–۱۳ و ۲۸–۲۶] افزایش انعطاف پذیری

جدول (۵): خلاصه نتایج خواص کششی قبل و بعد از همگن سازی در فرایند رسوب نشانی مستقیم لیزری. استحكام تسليم انعطاف يذيري استحكام نهايي (مگاپاسکال) (مگایاسکال) (درصد) قبل آلياژ قبل قبل بعد بعد بعد 2197 ٧٣٥ ٤٩. ٥.. ٣٩ ۹۰۰ درجه سانتی گراد ۱ ساعت 29,5 ٧٤٩ ٤0 210 ٥.. IN625 ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد ۱ ساعت 29/2 ٥٧ 8.2 ٧٣٣ 540 ٥.. ۱۲۰۰ درجه سانتی گراد ۱ ساعت [17] مرجع 39,0 ۲٦ 1199 1700 **۹**٦٠ ٩٨٩ IN718 [11] مرجع

 $10 \mu m$

شکل (۱۰): مورفولوژی سطح شکست نمونه رسوبنشانی مستقیم فلزی پس از بازپخت در دمای ۸۵۰ درجه سانتی گراد به مدت ۵ ساعت.

انجام آنالیز عنصری حضور فاز لاوه را در نمونه عملیات حرارتی در مای ۶۰۰ و ۸۵۰ درجه سانتی گراد نشان می دهد. می توان نتیجه گرفت که وجود فازهای لاوه شرایط مطلوبی را برای تشکیل ریز منافذ فراهم می کند؛ بنابراین فاز لاوه به عنوان یک فاز مضر، عنصر Nd را مصرف و شرایط را برای تشکیل ترک فراهم می کند. در تحقیقات مشابه [۲۷–۸۲] نیز به مصرف عنصر نیوبوم و ایجاد فاز لاوه در این آلیاژ طی رسوبنشانی و عملیات حرارتی اشاره شده است.

ارزیابی نانو سختی و محاسبه مدول الاستیک با توجه به آن در سه دمای مختلف تغییرات غیرقابل ملاحظهای را قبل و بعد از عملیات حرارتی نشان داد. تغییرات نانو سختی و مدول الاستیک برحسب تغییر دمای عملیات حرارتی در جدول (۷) ارائه شده است. نانو سختی مربوط به نمونه ساخت افزایشی نسبت به نمونه عملیات حرارتی شده نسبتاً بالاتر است. تصویر سطح شکست پس از عملیات حرارتی در شکل (۱۱) آورده شده است. با توجه به تصویر نمونه رسوب شده دارای

مورفولوژی گودی بزرگ و عمود بر جهت آرایش دندریت است.

جدول (۶): آنالیز عنصری از نمونه کشش اینکونل ۶۲۵ ساخته شده به

		حرارتي.	عمليات	و بعد از م	DL قبل	ن MD.	روش	
4.1	T:	C :	E.	NIL	М.	C-	NI:	دما /
AI	11	51	ге	IND	IVIO	Cr	INI	عناصر
			1	17.6	***	17.4	61.9	°C
_	-	•/1	,	1 4/2	,,,,	1 1/1	21/1	200
			~ .	v. w	174		<u> </u>	°C
-	-	-	1/~	,•/,	1 (/2	11/1	2 1/1	80
	. V	** *	10		4 7		** 4 7	°C
•/٦	•/•	, ,,,	1/0	11/1	\ / \	11/1	12/(1

شکل (۱۱): مورفولوژی سطح شکست نمونه رسوبنشانی مستقیم فلزی پس از باز پخت در دمای ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد به مدت ۵ ساعت.

جدول (۷): نتایج حاصل از نانو سختی و مدول الاستیک قبل و بعد از
عمليات جراد تير.

دمای					
عمليات	DLMD	٦٠٠	40.	1	
حرارتی					
نانو سختی	1720A	***11	***	۲۳۲۱	
MPa	, ion	,,,,,,			
مدول					
الاستيك	210/02	221/20	101/11	۲۵۹/۸٤	
GPa					

[5] Y. T. Long, P. L. Nie, Z. G. Li, J. Huang, L. I. Xiang & X. M. Xu, "Segregation of niobium in laser cladding Inconel 718 superalloy", Transactions of Nonferrous Metals Society of China, vol. 26, no. 2, pp. 431-436, 2016.

[6] G. Ravi, N. Murugan & R. Arulmani, "Microstructure and mechanical properties of Inconel-625 slab component fabricated by wire arc additive manufacturing", Materials Science and Technology, vol. 36, no. 16, pp. 1785-1795, 2020.

[7] S. Jelvani, S. R. Shoja-Razavi, M. Barekat, M. R. Dehnavi & M. Erfanmanesh, "Evaluation of solidification and microstructure in laser cladding Inconel 718 superalloy", Optics & Laser Technology, vol. 120, pp. 105761, 2019.

[8] X. Wang, C. Chen, L. Qin & M. Zhang, "Microstructure Evolution and Mechanical Behavior of Inconel 625 Produced Using Direct Laser Metal Deposition", Physics of Metals and Metallography, vol. 122, pp. 896-907, 2021.

[9] A. A. Ferreira, R. L. Amaral, P. C. Romio, J. M. Cruz, A. R., Reis & M. F. Vieira, "Deposition of nickel-based superalloy claddings on low alloy structural steel by direct laser deposition", Metals, vol. 11, no. 8, pp. 1326, 2021.

[10] Y. Cao, N. Farouk, M., Taheri, A. V. Yumashev, S. F. K. Bozorg & O. O. Ojo, "Evolution of solidification and microstructure in laser-clad IN625 superalloy powder on GTD-111 superalloy", Surface and Coatings Technology, vol. 412, pp. 127010, 2021.

[11] F. Kermani, R. Shoja-Razavi, K. Zangenemadar, M. Borhani & M. Gavahian, "An investigation into the effect of scanning pattern and heat treatment on the mechanical properties of Inconel 718 in the direct metal deposition process", Journal of Materials Research and Technology, vol. 24, pp. 4743-4755, 2023.

[12] L. Xinxu, J. Chonglin, Z. Yong, L. Shaomin & J. Zhouhua, "Segregation and homogenization for a new nickel-based superalloy", Vacuum, vol. 177, pp. 109379, 2020.

[13] Y. L. Hu, Y. L. Li, S. Y. Zhang, X. Lin, Z. H. Wang & W. D. Huang, "Effect of solution temperature on static recrystallization and ductility of Inconel 625 superalloy fabricated by directed energy deposition", Materials Science and Engineering: A, vol. 772, pp. 138711, 2020.

[14] P. Zhao, Y. Zhang, W. Liu, K. Zheng & Y. Luo, "Influence mechanism of laser defocusing amount on surface texture in direct metal

٤- نتیجه گیری

در این پژوهش ساختار انجمادی (بررسی تأثیر پارامترهای فرایند بر گرادیان حرارتی و سرعت انجمادی بهوسیله محاسبات فاصله بازوی دندریتی)، تأثیر عملیات حرارتی بر خواص مکانیکی (کشش و نانو سختی) و جدایش روکش آلیاژ اینکونل ۶۲۵ روی زیر لایه اینکونل ۷۳۸LC مورد بررسی قرار گرفت. نتایج نشان داد:

1- با افزایش توان لیزر از ۲۵۰ به ۴۵۰ وات و افزایش سرعت روبش لیزر از ۵ به ۷ میلی متر بر ثانیه فاصله بازوهای دندریتی افزایش یافته است. همچنین با تغییر توان لیزر از $\frac{2^{\circ}}{mm^2}$ ۲۵۰ به ۴۵۰ وات نسبت G/R از $\frac{2^{\circ}}{mm^2}$ ۲۵۰/۳۴ به ۲۵۰/۳۴

 ۲- عناصر آلیاژی، مانند Mo، Nb در ساختار DLMD رفتار جدایشی را نشان داد. با انجام عملیات حرارتی، ناهمگنی در دمای ۱۰۰۰ درجه سانتی گراد و زمان ۵ ساعت جدایش این عناصر را از بین رفت و ساختار همگن شد.
۳- نمونه عملیات حرارتی شده در مقایسه با نمونه بدون عملیات حرارتی استحکام کششی و ازدیاد طول بالاتر و

استحکام تسلیم نسبتاً پایین تری دارد.

٥- مراجع

[1] M. Perani, S. Baraldo, M. Decker, A. Vandone, A. Valente & B. Paoli, "Track geometry prediction for Laser Metal Deposition based on on-line artificial vision and deep neural networks", Robotics and Computer-Integrated Manufacturing, vol. 79, pp. 102445, 2023.

[۳] ر. شجاعرضوی، م. عرفان منش، س. م. برکت، ا. احمدی بنی و ر. احمدی پیدانی، "ساخت افزایشی با رسوب نشانی مستقیم لیزری"، دانشگاه صنعتی مالک اشتر، پاییز ۱۳۹۹.

[4] R. H. AL-Nafeay, A. O. AL-Roubaiy & H. Omidvar, "Overview of Joining and Repairing Techniques of Ni-Based Superalloy for Industrial Gas Turbine Applications", In IOP Conference Series: Materials Science and Engineering, vol. 1094, pp. 012141, 2021.

[23] K. O. Yu, "Modeling for casting and solidification processing", CRC Press, vol. 54, no. 6, pp. 64, 2001.

[24] M. Hong, S. Wang, W. Sun, Z. Geng, J. Xin & L. Ke, "Effect of welding speed on microstructure and mechanical properties of selective laser melting Inconel 625 alloy laser welded joint", Journal of Materials Research and Technology, vol. 19, pp. 2093-2103, 2022.

[25] G. Meng, Y. Gong, J. Zhang, L. Zhu, H. Xie, & J. Zhao, "Multi-scale simulation of microstructure evolution during direct laser deposition of Inconel718", International Journal of Heat and Mass Transfer, vol. 191, pp. 122798, 2022.

[26] X. Xing, X. Di & B. Wang, "The effect of post-weld heat treatment temperature on the microstructure of Inconel 625 deposited metal", Journal of Alloys and Compounds, vol. 593, pp. 110-116, 2014.

[27] K. Feng, Y. Chen, P. Deng, Y. Li, H. Zhao, F. Lu & Z. Li, "Improved high-temperature hardness and wear resistance of Inconel 625 coatings fabricated by laser cladding", Journal of Materials Processing Technology, vol. 243, pp. 82-91, 2017.

[28] P. Petrzak, K. Kowalski & M. Blicharski, "Analysis of phase transformations in Inconel 625 alloy during annealing", Acta Physica Polonica A, vol. 130, no, 4, pp 1041-1044, 2016.

<u>٦- پىنوست</u>

- [1] Direct laser metal deposition
- [2] Wang et al
- [3] Ferreira et al
- [4] Coa et al
- [5] Hu et al
- [6] Optical Microscope (OM)
- [7] Unimet
- [8] Scanning Electron Microscop (SEM)
- [9] Vega Tescan
- [10] Energy Dispersive Spectroscopy

deposition", Journal of Materials Processing Technology, vol. 312, pp. 117822, 2023.

[15] C. Zhong, J. Kittel, A. Gasser & J. H. Schleifenbaum, "Study of alloys Inconel 718 and Inconel 625 nickel-based super- in high-deposition-rate laser metal deposition", Optics & Laser Technology, vol. 109, pp. 352-360, 2019.

[17] O. G. Rivera, P. G. Allison, J. B. Jordon, O. L. Rodriguez, L. N. Brewer, Z. McClelland & N. Hardwick, "Microstructures and mechanical behavior of Inconel 625 fabricated by solid-state additive manufacturing", Materials Science and Engineering: A, vol. 694, pp. 1-9, 2017.

[18] A. N. M. Tanvir, M. R. Ahsan, G. Seo, J. D. Kim, C. Ji, B. Bates & D. B. Kim, (2020). "Heat treatment effects on Inconel 625 components fabricated by wire+ arc additively manufacturing (WAAM)—part 2: mechanical properties", The International Journal of Advanced Manufacturing Technology, vol. 110, pp. 1709-1721, 2020.

[19] F. Kermani, R. Shoja-Razavi, K. Zangenemadar, M. Borhani & M. Gavahian, "Optimization of single-pass geometric characteristics of IN718 by fiber laser via linear regression and response surface methodology", Journal of Materials Research and Technology, vol. 24, pp. 274-289, 2023.

[20] G. H. S. F. L. Carvalho & et al. "Development of optimal deposition strategies for cladding of Inconel 625 on carbon steel using wire arc additive manufacturing", Surface and Coatings Technology, vol. 453, pp. 129128, 2023.

[21] S. Li, J. Y. Li, Z. W. Jiang, Y. Cheng, Y. Z. Li, S. Tang & K. H. Wang, "Controlling the columnar-to-equiaxed transition during Directed Energy Deposition of Inconel 625", Additive Manufacturing, vol. 57, pp. 102958, 2022.

[22] A. A. Ferreira, O. Emadinia, R. L. Amaral, J. M. Cruz, A. R Reis & M. F. Vieira, "Mechanical and microstructural characterisation of Inconel 625-AISI 431 steel bulk produced by direct laser deposition", Journal of Materials Processing Technology, vol. 306, pp. 117603, 2022.